

Predikan av Solveig Högberg – Domsöndagen - 2024

Kristi återkomst

Jesaja 65:17-19

2 Petr 3:8-13

Matt 25:31-46

På vägen till kyrkan såg du säkert några av höstens alla avlödade träd. När man ser sådana träd kan det vara svårt att avgöra om de är döda eller levande. Först när våren kommer så kommer sanningen fram.

Jag tänkte på den verkligheten när jag läste dagens evangelietext och då tänkte jag att det också kan vara en bild av oss människor.

Det kan vara svårt att av det yttre bedöma vad som finns innanför skalet. Det kan vara svårt för den som möter oss, men det kan också vara svårt för oss att erkänna sanningen om oss själva.

Berättelsen om herden som ska skilja fåren från getterna berättar om att varken de som betraktades som goda eller de som sågs som onda kunde känna igen sig när de genomskådades.

Jag tror att bristen på igenkänning framför allt handlade om att de tänkte fel eller var begränsade i sitt tänkande.

”Vad rätt du tänkt fast det blev fel”. Som det en gång för länge sedan formulerades i Grönköpings Veckoblad.

Att man skulle hjälpa den som hade det svårt var, för Jesu samtid, en självklarhet, men för många en ganska begränsad självklarhet. Det var dem som stod en närmast som man trodde Jesus menade när han berättade om allt man skulle göra, man hade uppfattat religionen och traditionen som att det gällde familjen, slakten eller det judiska folket.

Visst hade man hade mättat hungriga, gett törstiga att dricka, tagit hand om hemlösa, gett kläder, besökt sjuka och fångar, men det hade alltså varit de som fanns innanför de egna ramarna som man bemötte på detta sättet.

Man hade inte fattat att uppdraget gällde många fler, därför blev man förvånad när Jesus menade att det inte räckte.

De som Jesus kallade rättfärdiga hade vågat gå utanför ramarna och mött dem som han kallade de minsta, på alla de uppräknade sätten. De som gör så kallar han för de välsignade. De blev lika förvånade. För dem var det ett självklart förhållningssätt att möta alla, inte bara några utvalda, med barmhärtighet.

Det var alltså egentligen inte den uttryckliga bekännelsen till Jesus eller kunskapen om vem han var som avgjorde om någon tillhörde de rättfärdiga eller de onda.

Det var barmhärtigheten uttryckt i handling som det handlade om.

På det sättet vidgar Jesus begreppen och menar att det är allt handlande eller brist på handlande mot alla, inklusive den minsta lilla eller den mest okända människa som det gäller.

Det som berättelsen också handlar om och gör det så svårt är att det inte förrän på det, som Jesus kallar för Domsöndag, kommer att bli uppenbart hur det egentligen står till.

För att använda min bild av träden, det är då det kommer att avgöras om det avlödade trädet är dödt eller levande.

Så här långt kan Bibeltolkarna, exegeterna, hjälpa oss att förstå vad Jesus vill säga med denna, på många sätt, svårförståeliga berättelsen.

Det är hårda fakta som kanske kan skrämja om vi enbart ser på den berättelsen, utan att sätta in den i hela Jesu förkunnelse.

När vi nu fått kunskapen i huvudet hur kan den då bli ett med oss? Hur kan den få betydelse för oss och hjälpa oss att leva riktigt här och nu.

Ytterst handlar det om den spontana förmågan att vara medmänniska.

Mer komplicerat än så behöver det inte vara.

Därför att innerst inne är vi skapade till Guds avbilder men dessvärre finns det en hel del som vill skymma den förmågan, så blir vi begränsade både i vår förståelse och vårt handlande.

Att jag idag vågar predika utifrån den här utmanande texten beror på att jag är övertygad om att Jesus vill medvetandegöra oss om att han berättar detta för att han älskar oss.

Och den man älskar vill man aldrig något ont, han vill hjälpa oss att leva i tillit och vila och att vi ska vara uppmärksamma på det som kan behöva korrigeras.

Varje människas liv är så viktigt och Gud tar vårt liv på så stort allvar att han, som skapat oss och gett oss livet, vill ha svar på hur vi använder det.

Det handlar om att förvalta det ansvar vi har fått som människor – att *handla* rätt

Men det handlar också om befrielse från förtryck, felaktiga uppfattningar, det som gör ont och är ont - att bli *behandlad* rätt.

Vad ni gjort mot en av dessa mina minsta har ni gjort mot mig, sa Jesus

Vid ett annat tillfälle säger han ”där jag är, där ska också ni vara”. Jesus menar alltså att om vi vill vara där han är så är de hos de minsta vi ska vara, det utsatta, de behövande.

Jag hittade en text som Jonas Gardell skrev för tolv år sedan till det årets ”Kyrkornas globala vecka”, jag tycker att den fångar denna dubbelhet.

När Kain dödade Abel,

en gång i skapelsens gryning,

ropade Gud till honom och sade:

”Var är din broder Abel?”

Och Kain ropade tillbaka till Gud:

”Skall jag taga vara på min broder?”

Svaret på Kains fråga är ja.

Ja, du ska ta vara på din broder.

Det är därför du är här.

Om någon fryser ska du klä honom.

Om någon är hungrig ska du ge honom mat

Om någon är rädd ska du trösta

och ge honom en plats där

han kan vara trygg.

Det är just så enkelt

och just så svårt.

Den andre är en främling

liksom du.

Jag tänker mig att det i de orden, ”den andre är en främling, liksom du”, speglas evangelietextens dubbelhet, och i de orden finns också möjligheten och hoppet.
Också jag är en främling som behöver den medmänskliga omsorg som Jesus talar om.

Men det handlar inte enbart om hur vi bemöter varandra och andra eller blir bemötta.
Vi får också sätta in vår lilla livsberättelse i den stora berättelsen som handlar om hur Jesus möter oss idag och inför evigheten.
Också till din och min nakenhet och vår törst och längtan, till våra brister kommer han.
Hos Jesus möts vi; vi och vår nästa, lika älskade, lika värdefulla.

Den man älskar vill man aldrig något ont, men det hindrar inte att vi i kärlekens ljus kan se det som kan behöva förändras, det vi kan behöva korrigera i våra liv.

Vår uppgift är att återspegla himlen på jorden och förverkliga det kärlekens liv som världen var menad till.
Det vi då gör är barmhärtighet uttryckt i handling.

Ibland har Domsöndagen och tanken på en kommande dom skrämt människor.

Dom handlar alltid om två parter som möts.
Men det fantastiska och märkliga är att när vi talar om Guds dom så är Jesus aldrig vår motpart, utan den som försöker rädda oss.
Därför vill han hjälpa oss att leva i tillit under väntetiden och här i kyrkan finns ingen domstol bara en nådastol.

Nådastolen var på Bibelns tid locket till arken, där man förvarade lagrullarna. Men det var samtidigt en benådningsplats.

Vi behöver inte ständigt höja ribban för att vi ska göra tillräckligt, men vi behöver ständigt fördjupas i relationen till Jesus, våra medmänniskor och oss själva. Det får konsekvenser.
Det kan vi få göra vid ”nådastolen” eller ”förlösningsstället” som det också kan översättas.
Den platsen behöver vi inte söka långt borta eller vänta på att vi en gång ska stå inför.
En plats för nåd och förlösning finns här i kyrkan, även om det inte alltid är en fysisk plats.
Ibland finns domstolen inom oss, i vårt hjärta. Du kan få byta ut din inre domstol mot en nådastol.

Även om vi inte kan avgöra om det avlödade trädet är dött eller levande är jag säker på att trädet vet, det känner av om det har livet pulserande innan för barken.
Så är det för dig och mig också. Vi kan med spänning se fram mot det som ska komma, men under väntetiden så kan vi vara förvissade om att det är möjligt för livet att flyta i oss och det får sina konsekvenser i vårt livssätt och i vårt möte med oss själva och andra.

Amen